

Avdelningen för juridik
Ann Sofi Agnevik

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, anser att det är viktigt att arbeta för att motverka korruption och förtroendskadliga ageranden bedrivs inom hela den offentliga sektorn.
- SKR instämmer i utredningens förslag om övergångsrestriktioner gällande övergång till annan verksamhet än verksamhet inom offentlig sektor.
- SKR tillstyrker utredningens förslag om att kommuner, regioner och kommunalförbund själva ska kunna bestämma om lagstiftningen om övergångsrestriktioner ska tillämpas i den egna organisationen.

Allmänna synpunkter

Syftet med nuvarande restriktionslag, lag (2018:676) om restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet är att motverka korruption och upprätthålla allmänhetens förtroende för det offentliga. Utredningen har kommit fram till att nuvarande restriktionslag har haft en självreglerande verkan och att anmälningsskyldigheten har följts. Samtidigt konstateras att mot bestämmelser om övergångsrestriktioner kan den enskilde individens möjligheter till avancemang och karriärmöjligheter stå. Kommuner och regioner har inom vissa områden problem med bemanning och personalförsörjning idag. Övergångsrestriktioner kan verka hämmande på rekryteringen inom den kommunala sektorn.

10.9 Kommuner, regioner och kommunalförbund bestämmer om lagstiftningen ska tillämpas

Kommuner och regioner i Sverige är av mycket varierande storlek, från minsta kommun med runt 2400 invånare i december 2022 till största regionen med 2,4 miljoner invånare vid samma tidpunkt. Verksamheternas omfattning varierar stort från kommun till kommun. Även bland regionerna finns variationer i omfång och verksamhet. Förutsättningarna för att få information som kan vara värdefull för den enskilde och skadlig för det offentliga om den delas varierar också stort. I exempelvis en stor och/eller expansiv kommun eller i en region med omfattande verksamhet inom skilda områden kan en kommun- eller regiondirektör få tillgång till information som skulle kunna vara attraktiv för en ny arbetsgivare inom den privata sektorn, medan det på andra ställen inte finns lika mycket information av det slag som skulle skada kommunen om den delades.

Inom kommun- och regionsektorn bedrivs arbete mot korruption på många sätt. Ett sätt är att arbeta mot korruption är att införa övergångsrestriktioner vid övergång till privat sektor. Redan innan föreliggande utredning presenterades hade till exempel Region Stockholm tagit initiativ till att införa övergångsrestriktioner inom sin organisation.

SKR är positiv till utredningens förslag att det är frivilligt för kommuner och regioner att besluta sig för att följa regelverket utifrån den stora variation som finns inom sektorn vad gäller storlek, verksamhet och risker. Det är oklart hur förekomsten av restriktioner kan komma att påverka kompetensförsörjningen i kommuner och regioner för den grupp av arbetstagare som torde beröras av restriktioner. För det fall att kompetensförsörjningen riskerar att påverkas negativt kan det påverka i vilken utsträckning arbetsgivare väljer att följa regelverket eller inte.

Enligt utredningens förslag bör ett beslut om att den föreslagna lagstiftningen om övergångsrestriktioner ska tillämpas i den kommunala verksamheten fattas av fullmäktige, men att det i enstaka fall kan vara motiverat att beslut om övergångsrestriktioner kan vara delegerad till nämnd.

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller regionen enligt 1 kap. 5 § kommunallagen. Ett beslut om att tillämpa föreslagen lagstiftning inom organisationen torde vara ett sådant beslut, men beslutet om vilka anställningsförutsättningar som ska gälla för enskilda anställningar torde kunna delegeras till nämnd. SKR instämmer i lydelsen i förslaget.

Sveriges Kommuner och Regioner
Anders Henriksson
Ordförande